

Strategia Rozwoju Miasta - Zabrze 2030 kluczowe elementy

Projekt

Spis treści

I. Wizja rozwoju Zabrze 2030	2
II. Priorytety rozwoju	3
III. Cele strategiczne i horyzontalne	5
IV. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia	8
1. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P1. Aktywne społeczeństwo miejskie	8
2. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki	11
4. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P4: Znacząca pozycja metropolitalna.....	17
5. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla celów horyzontalnych	20
Załącznik. Układ treści Strategii Rozwoju Miasta - Zabrze 2030	22

I. Wizja rozwoju Zabrze 2030

Wizja rozwoju miasta stanowi projekcję stanu, który powinien być w przyszłości osiągnięty z uwzględnieniem rozpoznanych i przewidywanych potrzeb użytkowników miasta oraz uwarunkowań zewnętrznych. Wskazuje główne orientacje rozwojowe, a jej uszczegółowieniem są priorytety, cele i kierunki pożądanych zmian. Elementy wizji opisują preferowane społecznie realia miasta, kształtowane przez realizację zamierzeń politycznych władz samorządowych, w kontekście ekonomicznej racjonalności możliwości ich tworzenia.

Zabrze stawia na pracę nad poprawą szeroko rozumianej atrakcyjności miasta we wszystkich obszarach jego funkcjonowania, a ponieważ jest to proces wieloletni i wieloaspektowy za główny element wizji przyjmuje dążenie do zdobycia sumy pozytywnych rezultatów zmian społeczno-kulturowych, gospodarczych, przestrzennych oraz wynikających ze zdobycia zamierzonej pozycji w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Przyjmuje się, iż na starania te składać się będą liczne przedsięwzięcia podejmowane dla uzyskania pożądanych skutków rozwojowych, zarówno w każdym z wskazanych obszarów funkcjonowania miasta, jak i wynikające z synergii, jaką powinno się uzyskać z wzajemnego koordynowania efektów podniesienia zalet różnych zasobów miejskich. Szczególnie wartościowe ma szansę być oddziaływanie na postawy mieszkańców miasta, stanowiących jego największą siłę, a jednocześnie generujących potencjalnie najwięcej możliwości tworzenia korzystnych warunków dla realizacji zamierzeń dotyczących działalności gospodarczej i społeczno-kulturowej na obszarze miasta. Ich większa aktywność i ściślejsze przywiązanie do Zabrze poprawi jakość życia w mieście, stanowiąc m.in. o zaletach przestrzeni zamieszkania, miejsc realizacji celów gospodarczych czy lokalizacji atrakcji metropolitalnych.

Wizja rozwoju Zabrze do 2030 roku brzmi:

Zabrze to miasto kreujące swój rozwój oparty na dążeniu do: popularyzowania i utrwalania aktywnych postaw społecznych i świadomego uczestnictwa we współczesnych procesach kulturowych, stworzenia konkurencyjnych specjalizacji różnych branż, w tym innowacyjnej gospodarki, tworzenia przyjaznych przestrzeni miejskich oraz osiągnięcia znaczącej pozycji w Metropolii.

Na jej elementy składają się następujące założenia:

- Zabrze będzie rozszerzać zasięg oddziaływania pozytywnych wzorców aktywności społecznej i angażowania się w kształtowanie cech nowoczesnego miasta, tak aby świadome uczestnictwo

w inicjatywach społeczno-kulturowych charakteryzowało jak największą grupę mieszkańców miasta i przenosiło się na ich wartościowy udział w procesach kulturowych przebiegających w regionie i kraju;

- Zabrze będzie budować profil gospodarczy w oparciu o tworzenie oryginalnego zbioru specjalizacji różnych branż, funkcjonujących w realiach globalnej gospodarki innowacyjnej i połączonych wspólnie użytkowanymi zasobami miejskimi, tak iż zdolne będą do skutecznego konkurencyjnego na rynku krajowym i międzynarodowym;
- Zabrze poprawi atrakcyjność swojej przestrzeni, podejmując działania zorientowane na tworzenie docenianych powszechnie miejsc w mieście, gdzie przyjazność przestrzeni publicznych, wspólnotowych i prywatnych stworzy estetycznie pożądane krajobrazy i będzie pozytywnie oddziaływać na relacje miasto – mieszkańiec – działalność gospodarcza;
- Zabrze potwierdzi i utrzyma znaczącą pozycję w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii dzięki kreowaniu oferty produktów metropolitalnych skutecznie przyczyniających się do współtworzenia zalet jej obszaru, wnosząc przede wszystkim elementy śląskiego dziedzictwa przemysłowego, potencjał ludnościowy oraz nowoczesne specjalizacje gospodarcze.

II. Priorytety rozwoju

Realizacja procesów rozwojowych miasta zakłada konieczność wskazania kilku obszarów jego funkcjonowania, w których nastąpi szczególna intensyfikacja działań strategicznych. Wybór ten dokonuje się z uwzględnieniem wielu różnorodnych potrzeb jego użytkowników, lokalnych preferencji społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych czy środowiskowych oraz ograniczeń wynikających z aktualnego poziomu rozwoju miasta i zewnętrznych uwarunkowań. Ścisłe ukierunkowanie aktywności władz samorządowych jest koniecznością skutecznego zarządzania rozwojem miejskim, gdyż zbiór zamierzeń do realizacji jest zawsze większy niż możliwości ich podejmowania.

W *Strategii Zabrze 2030* przyjęto, iż priorytety wyznaczają główne obszary rozwoju miasta, w których dokonywana jest interwencja za pomocą zbioru mierzalnych celów strategicznych oraz wynikających z nich kierunków, działań i przedsięwzięć. Ich identyfikacja została przeprowadzona z wykorzystaniem wizji rozwoju miasta oraz rezultatów szczegółowych analiz (*Diagnozy sytuacji strategicznej Miasta, Raportu z badania ankietowego, Ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta Zabrze 2008-2020*, prac warsztatowych z interesariuszami rozwoju Zabrze). W ramach aktualizacji Strategii rozwoju miasta Zabrze utrzymano cztery priorytety rozwoju, którym towarzyszą odpowiadające im wyzwania strategiczne, rozumiane jako doprecyzowanie ich wiodącej idei. Wskazują one sens angażowania

miejskich zasobów oraz zewnętrznych szans w proces implementacji zabrzańskich celów strategicznych, kierunków rozwoju i przedsięwzięć. Lista priorytetów obejmuje:

- P1. Aktywne społeczeństwo miejskie
- P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki
- P3. Przyjazność przestrzeni miasta
- P4. Znacząca pozycja metropolitalna

Priorytet: „**Aktywne społeczeństwo miejskie**”, wyraża wolę wspierania działań ukierunkowanych na zachęcanie do pożądaných zachowań mieszkańców Zabrze. Konsekwentne popularyzowanie postaw świadomego uczestnictwa w życiu miasta, w tym angażowania się w inicjatywy społeczne, tworzenia wspólnot sąsiedzkich czy zainteresowania jednostek poprawą warunków życia większej grupy społecznej, będzie przedmiotem starań wielu instytucji miejskich i organizacji pozarządowych. Poprzez wybór tego priorytetu miasto deklaruje chęć podejmowania przedsięwzięć mających na celu przede wszystkim przyczynienie się do zmiany sytuacji społecznej najuboższych, zatrzymywania wyjeżdżającej młodzieży, podnoszenia poziomu oferty edukacyjnej, kulturalnej, sportowej oraz rekreacyjnej czy pozyskania nowych mieszkańców. Jest to także orientacja na przełamywanie bierności wielu grup społecznych, która potęguje roszczeniowość, dziedziczenie patologii społecznych i osłabia kulturowe przywiązanie do lokalnej społeczności skutkujące większymi skłonnościami do migracji. Priorytetowi towarzyszy wyzwanie strategiczne: „Aktywnie uczestniczyć w rozwoju społecznym”.

Drugim z priorytetów rozwoju jest „**Rozwój i innowacyjność gospodarki**”. Jest to określenie definiujące zamierzone cechy ekonomicznej orientacji rozwoju Zabrze, będącej przedmiotem starań władz miejskich, nie deprecjonując jednak zaangażowania przedsiębiorców. Wszystkim powinno zależeć na pozytywnych zmianach istniejącego stanu firm, wykorzystywanych technologiach wytwarzania produktów, zasięgu rynku miejskiego czy nowoczesności oferty. Miasto takim wyborem decyduje się na rolę lidera w tworzeniu korzystnych impulsów dla przekształceń ekonomicznych, w tym przygotowanie zbioru miejsc posiadających szczególne zalety dla prowadzenia działalności gospodarczych czy ingerowanie w zawodowy profil oferty dydaktycznej miejskich szkół. Zabrze wybierając taki priorytet wpisuje się także w ogólnoeuropejski trend dążenia do utrzymania atrakcyjności inwestycyjnej i dobrej pozycji krajów UE w globalnej rywalizacji o współczesnego klienta. Priorytetowi towarzyszy wyzwanie strategiczne, sformułowane jako: „Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta”.

Priorytet trzeci: **„Przyjazność przestrzeni miasta”** wyraża ogólną preferencję wykorzystania kryteriów emocjonalnych do oceny skutków zmian terenowych. Zabrze chce, aby cechy miejsc w mieście wzbudzały pozytywne skojarzenia i przyczyniały się do wzbogacania zbioru jego zalet. Przestrzeń ma być dobrze postrzegana i służyć mieszkańcom do zaspokojenia wielu potrzeb, również związanych z przyjemnościami podziwiania krajobrazów miejskich, ciekawych dekoracji, urządzeń i obiektów oraz uporządkowanych form zagospodarowania. Ład przestrzenny pomaga wyznaczyć obszary działania różnych podmiotów, zdobyć nowych użytkowników, a przyczyniając się do stworzenia czytelnych map lokalizacji funkcji miejskich, pozwala uniknąć konfliktów przestrzennych. Priorytetowi towarzyszy wyzwanie strategiczne ambitnie sformułowane jako: „Udomowienie przestrzeni w mieście”, aby dla jak największej grupy mieszkańców i innych jej użytkowników Zabrze zawsze było „nasze”.

Czwarty z priorytetów nazwany został: **„Znacząca pozycja metropolitalna”** i wyraża dążenie do umocnienia roli w nowopowstałej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Zabrze posiada już duże wpływy w tej instytucji, ale w zamierzeniach chce zagwarantować sobie uczestnictwo w podejmowaniu wszystkich ważnych decyzji dotyczących polityki subregionalnej województwa śląskiego. Miasto posiadając znaczny potencjał ludnościowy i centralną lokalizację skutecznie rywalizuje o metropolitalnego klienta produktami turystycznymi czy usługami medycznymi, ale chce rozszerzyć swoją ofertę gospodarczą i kulturową. Sednem priorytetu jest postawienie na oryginalność zabrzańskiej propozycji. Międzynarodowy poziom oddziaływań, jaki jest charakterystyczny dla rynku Metropolii, wymaga dopracowania odpowiednich zalet tej oferty, ale w zamierzeniach przyczyni się do pozyskania wyższej rangi miasta. Priorytetowi odpowiada wyzwanie strategiczne: „Wyróżniać się w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii”.

III. Cele strategiczne i horyzontalne

Sformułowanie wizji i priorytetów rozwoju umożliwia przejście na kolejny poziom refleksji strategicznej, zorientowanej na identyfikację celów, tj. intencyjnych stanów i zamierzeń wskazujących pożądane efekty rozwoju miasta wynikające z realizacji strategii. Cele podkreślają faktyczną orientację strategii, wskazując konkretne obszary zamierzonej aktywności miasta. Odgrywają także istotną rolę w procesie jej monitoringu i ewaluacji, stanowiąc podstawę dla stworzenia zbioru wskaźników umożliwiających ocenę procesu wdrażania.

W *Strategii Zabrze 2030* (podobnie jak w *Strategii rozwoju miasta Zabrze 2008 – 2020*) sformułowano dwa rodzaje celów:

- cele strategiczne – definiujące intencyjne stany i zamierzenia, których zakres merytoryczny odnosi się bezpośrednio do jednego z priorytetów rozwoju miasta,
- cele horyzontalne – definiujące stany i zamierzenia, których zakres merytoryczny wiąże się z zakresem tematycznym wszystkich priorytetów rozwoju miasta.

Wyróżnienie tych dwóch rodzajów celów powinno pomóc w lepszym przyporządkowaniu szczegółowych działań i przedsięwzięć. Poprzez konkretne merytoryczne zapisy pozwala również łatwiej zorientować się w zamierzeniach miejskich mieszkańcom, firmom, organizacjom pozarządowym, instytucjom zewnętrznym czy innym podmiotom funkcjonującym na terenie Zabrze. Stanowi także podstawę dla podejmowania rozstrzygnięć zawartych w strategiach szczegółowych lub programach operacyjnych. Szczegółowe zestawienie priorytetów rozwoju, wyzwań strategicznych, celów strategicznych i horyzontalnych zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 1. Priorytety rozwoju, wyzwania strategiczne, cele strategiczne i horyzontalne Strategii Zabrze 2030

Priorytety rozwoju	P1. Aktywne społeczeństwo miejskie	P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki	P3. Przyjazność przestrzeni miasta	P4. Znacząca pozycja metropolitalna
Wyzwania strategiczne	<i>Aktywnie uczestniczyć w rozwoju społecznym</i>	<i>Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta</i>	<i>Udomowienie przestrzeni w mieście</i>	<i>Wyróżniać się w Metropolii Górnośląsko-Zagłębiowskiej</i>
Cele strategiczne	C 1. Wzmacnianie bezpieczeństwa C 2. Rozwijanie aktywności obywatelskiej C 3. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców C 4. Kreowanie różnorodnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców C 5. Aktywizowanie sportowo-rekreacyjne mieszkańców C 6. Wzmacnianie działań w ramach aktywnej polityki społecznej	C 7. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta C 8. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości C 9. Budowanie specjalizacji różnych branż C 10. Kreowanie marek innowacyjności miasta	C 11. Zapewnienie ładu przestrzennego C 12. Ochrona środowiska i dostosowanie miasta do wymogów zmian klimatycznych C 13. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej miasta C 14. Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego C 15. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych	C 16. Intensyfikowanie działań turystyki kulturowej C 17. Wzmacnianie udziału w metropolitalnym rynku usług medycznych C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury C 19. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie sportu C 20. Budowanie rangi ważnego ośrodka szkolnictwa wyższego i nauki
Cele horyzontalne	CH 1. Tworzenie warunków rozwoju rodziny CH 2. Kształtowanie warunków dla rozwoju <i>smart city</i> CH 3. Rewitalizacja miasta CH 4. Skuteczne promowanie miasta			

IV. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia

Kierunki rozwoju stanowią kolejny etap dekompozycji refleksji strategicznej wprowadzający wyższy poziom konkretyzacji celów strategicznych lub horyzontalnych. Ich zadaniem jest wskazanie określonych rodzajów aktywności prezentujących sposób(-y) realizacji celów strategicznych. Kierunki rozwoju są ogniwem łączącym planowanie strategiczne na poziomie celów z planowaniem operacyjnym na poziomie przedsięwzięć.

Poniżej dokonano zestawienia kierunków rozwoju uporządkowanych według priorytetów oraz celów strategicznych i horyzontalnych *Strategii Zabrze 2030*. Poszczególne kierunki rozwoju podlegały ponadto uszczegółowieniu do poziomu przedsięwzięć, tj. działań lub zadań posiadających walor wdrożeniowy na poziomie operacyjnym. Przedsięwzięcia wskazują na rodzaje projektów lub wręcz konkretne projekty, przy czym ich zbiór podlega doprecyzowaniu (lub modyfikacji) w zależności od zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, a także ze względu na rozwiązania szczegółowe identyfikowane w strategiach i programach dziedzinowych Miasta Zabrze.

1. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P1. Aktywne społeczeństwo miejskie

Tabela 2. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P1. Aktywne społeczeństwo miejskie

Priorytet P1. Aktywne społeczeństwo miejskie		
Wyzwanie strategiczne: <i>Aktywnie uczestniczyć w rozwoju społecznym</i>		
CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI ROZWOJU	PRZEDSIĘWZIĘCIA
C 1. Wzmacnianie bezpieczeństwa	K 1.1. Bezpieczeństwo w najbardziej zagrożonych dzielnicach	PR 1.1.1. Opracowanie i wdrożenie rozwiązań monitoringu wizyjnego niebezpiecznych obszarów miasta PR 1.1.2. Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne PR 1.1.3. Tworzenie infrastruktury odpornej na akty wandalizmu

	K 1.2. Współpraca w zakresie bezpieczeństwa publicznego	<p>PR 1.2.1. Realizowanie projektów profilaktyczno - edukacyjnych dla mieszkańców</p> <p>PR 1.2.2. Wspieranie działań instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo: Komendy Miejskiej Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczej Straży Pożarnej, Straży Miejskiej</p>
C 2. Rozwijanie aktywności obywatelskiej	K 2.1. Aktywne postawy obywatelskie	<p>PR 2.1.1 Inicjowanie i realizowanie kształcenia obywatelskiego w zakresie samorządności</p> <p>PR 2.1.2. Realizacja projektów promujących lokalny patriotyzm</p> <p>PR 2.1.3 Inicjowanie projektów aktywnego wykorzystania czasu wolnego</p>
C 3. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców	K 3.1. Kompleksowość oferty edukacyjnej	<p>PR 3.1.1. Aktualizacja i wdrażanie Strategii Edukacji Miasta Zabrze (Jakość edukacji, Opieka i wychowanie, Edukacja na potrzeby rynku pracy, Społeczeństwo uczące się, Edukacja osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, Społeczeństwo aktywne, otwarte i obywatelskie)</p> <p>PR 3.1.2 Inicjowanie i realizacja projektów edukacyjnych – edukacja szkolna i pozaszkolna - rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów</p> <p>PR 3.1.3. Inicjowanie projektów związanych z planowaniem ścieżki edukacyjnej dzieci i młodzieży, w tym kierowanych do rodziców (doradztwo zawodowe w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych)</p> <p>PR 3.1.4. Realizacja projektów edukacyjnych w formule kształcenia na odległość</p> <p>PR 3.1.5. Inicjowanie i realizacja projektów mających na celu rozwój kompetencji społeczno-emocjonalnych dzieci w wieku przedszkolnym</p>
	K 3.2. Optymalizacja kierunków kształcenia	PR 3.2.1. Opracowanie i wdrożenie Programu rozwoju systemu edukacji głównie zawodowej oraz specjalnej z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy
	K 3.3. Standard funkcjonowania i bezpieczeństwa placówek edukacyjnych	<p>PR 3.3.1. Modernizowanie obiektów edukacyjnych</p> <p>PR 3.3.2. Pozyskiwanie funduszy na wyposażenie dydaktyczne, w tym tworzenie laboratoriów, pracowni zorientowanych na specjalności gospodarcze miasta oraz potrzeby kształcenia eksperymentalnego</p> <p>PR 3.3.3. Rozbudowa i budowa nowych obiektów edukacyjnych (szkół, przedszkoli) warunkowana rozwojem budownictwa mieszkaniowego</p> <p>PR 3.3.4. Realizowanie projektów wzmacniania bezpieczeństwa w placówkach edukacyjnych</p>

C 4. Kreowanie różnorodnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców	K 4.1. Bogata oferta kulturalna o zasięgu lokalnym	<p>PR 4.1.1. Wzmacnianie istniejących wydarzeń kulturalnych</p> <p>PR 4.1.2. Kreowanie nowych wydarzeń kulturalnych</p> <p>PR 4.1.3. Opracowanie i realizowanie <i>Programu wspierania lokalnych aktywności i instytucji kulturalnych</i></p> <p>PR 4.1.4. Opracowanie i realizowanie <i>Programu wspierania talentów i projektów artystycznych</i></p> <p>PR 4.1.5. Wspieranie edukacji artystycznej i dokształcania animatorów kultury</p>
	K 4.2. Warunki dla lokalnej działalności kulturalnej	<p>PR 4.2.1. Adaptowanie obiektów dla potrzeb działalności kulturalnej</p> <p>PR 4.2.2. Remontowanie istniejących i budowa nowych obiektów kultury</p> <p>PR 4.2.3. Pozyskiwanie funduszy przeznaczonych na doposażenie jednostek</p>
C 5. Aktywizowanie sportowo-rekreacyjne mieszkańców	K 5.1. Bogata oferta sportowo-rekreacyjna o zasięgu lokalnym	<p>PR 5.1.1. Wzmacnianie działalności sportowo-rekreacyjnej</p> <p>PR 5.1.2. Kreowanie wydarzeń sportowo – rekreacyjnych</p>
	K 5.2. Atrakcyjność lokalnych obiektów sportowo-rekreacyjnych	<p>PR 5.2.1. Modernizowanie i remontowanie istniejących oraz budowa nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych</p> <p>PR 5.2.2. Realizacja zadań wynikających z <i>Programu rozwoju szlaków i infrastruktury rowerowej</i></p> <p>PR 5.2.3. Tworzenie miejsc aktywnej rekreacji dla mieszkańców w dzielnicach</p> <p>PR 5.2.4. Modernizowanie hali widowiskowo-sportowej MOSiR</p> <p>PR 5.2.5. Wzmocnienie rangi Kąpieliska Leśnego jako miejsca rekreacji i spotkań</p>
C 6. Wzmacnianie działań w ramach aktywnej polityki społecznej	K 6.1. Minimalizacja problemów społecznych	<p>PR 6.1.1. Zaktualizowanie i realizowanie <i>Strategii rozwiązywania problemów społecznych</i></p> <p>PR 6.1.2. Uczestniczenie w projektach organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej</p> <p>PR 6.1.3. Inicjowanie i realizowanie projektów na rzecz integracji społecznej, w tym we współpracy z organizacjami pozarządowymi</p> <p>PR 6.1.4. Realizowanie projektów w zakresie poprawy dostępności obiektów publicznych dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>PR 6.1.5. Dostosowanie placów zabaw do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami</p>

	K 6.2. Minimalizacja wykluczenia społecznego seniorów	<p>PR 6.2.1. Wspieranie inicjatyw w zakresie tworzenia usług zdrowotnych dla seniorów</p> <p>PR 6.2.2. Inicjowanie tworzenia dziennych domów pobytu i klubów seniora</p> <p>PR 6.2.3. Wspieranie działalności NGO dla seniorów</p> <p>PR 6.2.4. Inicjowanie i realizacja działań edukacyjnych dotyczące wykorzystania ICT dla seniorów</p> <p>PR 6.2.5. Wspieranie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych oraz poprawy mobilności seniorów</p>
	K 6.3. Minimalizacja zjawisk marginalizacji społecznej wybranych obszarów miasta	<p>PR 6.3.1. Opracowanie i wdrożenie <i>Programu przeciwdziałania patologiom społecznym</i></p> <p>PR 6.3.2. Minimalizowanie skutków wykluczenia społecznego</p>
	K 6.4. Placówki służby zdrowia i usług zdrowotnych o zasięgu lokalnym	<p>PR 6.4.1. Wspieranie realizacji projektów w zakresie poprawy jakości świadczenia usług przychodni</p> <p>PR 6.4.2. Opracowanie i wdrożenie <i>Programów zdrowotnych i promocji zdrowia</i></p> <p>PR 6.4.3. Wspieranie rehabilitacji dzieci i młodzieży oraz warsztatów terapii zajęciowej</p>

Źródło: opracowanie własne.

2. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki

Tabela 3. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki

Priorytet P2. Innowacyjność gospodarki		
Wyzwanie strategiczne: <i>Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta</i>		
CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI ROZWOJU	PRZEDSIĘWZIĘCIA
C 7. Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta	K 7.1. Atrakcyjność terenów inwestycyjnych	<p>PR 7.1.1. Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych: infrastruktura wodno-kanalizacyjna, elektro-energetyczna, drogowa, informacyjna</p> <p>PR 7.1.2. Opracowanie koncepcji <i>Stref rozwoju gospodarczego Zabrze</i> wraz z jej wdrożeniem</p>
	K 7.2. Usługi okołobiznesowe	<p>PR 7.2.1. Aktualizowanie i przygotowanie nowych ofert inwestycyjnych</p> <p>PR 7.2.2. Umiędzynarodowienie oferty inwestycyjnej – przygotowanie dokumentacji oraz systemu informacji</p>

		<p>PR 7.2.3. Współpraca z KSSE, PAIH, samorządem gospodarczym oraz innymi podmiotami w zakresie pozyskiwania inwestorów</p> <p>PR 7.2.4. Wzmocnienie kompetencyjne jednostek Miasta zajmujących się obsługą inwestorów i firm</p> <p>PR 7.2.5. Stworzenie <i>Bazy informacji o działaniach podejmowanych na rzecz rozwoju gospodarczego Zabrze</i></p> <p>PR 7.2.6. Wzmocnienie kompetencyjne i organizacyjne na rzecz realizacji przez Miasto i spółki miejskie projektów PPP z sektorem biznesu</p>
	K 7.3. Kwalifikacje zawodowe mieszkańców	<p>PR 7.3.1. Współpraca z przedsiębiorcami na rzecz rozpoznania potrzeb w zakresie edukacji i przekwalifikowania pracowników</p> <p>PR 7.3.2. Inicjowanie i realizowanie projektów w zakresie kursów, szkoleń zawodowych</p> <p>PR 7.3.3. Uczestniczenie w inicjatywach samorządu gospodarczego w zakresie diagnozowania potrzeb branżowych</p>
C 8. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	K 8.1. Przedsiębiorcze postawy mieszkańców	<p>PR 8.1.1. Opracowanie i wdrożenie projektów wspierające przedsiębiorczość mieszkańców</p> <p>PR 8.1.2. Realizowanie wizyt studyjnych dzieci i młodzieży w zabrzańskich firmach</p>
	K 8.2. Instytucjonalne wsparcie przedsiębiorczości	<p>PR 8.2.1. Realizowanie projektów wspierających środowiska start-upowe w mieście</p> <p>PR 8.2.2. Zapewnienie informacji o programach, dotacjach, ulgach, formach dofinansowania dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw</p> <p>PR 8.2.3. Przygotowanie atrakcyjnej oferty lokali użytkowych dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw</p>
C 9. Budowanie specjalizacji różnych branż	K 9.1. Warunki ułatwiające przedsiębiorcom kontakty regionalne i międzynarodowe	<p>PR 9.1.1. Sieciowanie kontaktów gospodarczych</p> <p>PR 9.1.2. Inicjowanie, wspieranie oraz udział w targach i imprezach wystawienniczych</p>
	K 9.2. Integracja środowisk gospodarczych	<p>PR 9.2.1. Inicjowanie i współorganizowanie Zabrzeńskiego Forum Małej i Średniej Przedsiębiorczości</p> <p>PR 9.2.2. Tworzenie i koordynacja spotkań grup tematycznych rozwoju gospodarczego</p> <p>PR 9.2.3. Wspieranie inicjatyw organizacji gospodarczych działających na terenie miasta</p>
C 10. Kreowanie marek	K 10.1. Przedsięwzięcia innowacyjne	<p>PR 10.1.1. Uczestniczenie w inicjatywach klastrowych</p>

innowacyjności miasta		PR 10.1.2. Podejmowanie współpracy z podmiotami w ramach projektów badawczo-wdrożeniowych PR 10.1.3. Inicjowanie nowych łańcuchów wartości w usługach i przemyśle
	K 10.2. Kooperacja podmiotów działających w branży medycznej	PR 10.2. Wspieranie podmiotów branży medycznej i pokrewnych, w tym start-upów medycznych

Źródło: opracowanie własne.

3. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P3. Przyjazność przestrzeni miasta

Tabela 4. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P3. Przyjazność przestrzeni miasta

Priorytet P3. Przyjazność przestrzeni miasta		
Wyzwanie strategiczne: <i>Udomowienie przestrzeni w mieście</i>		
CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI ROZWOJU	PRZEDSIĘWZIĘCIA
C 11. Zapewnienie ładu przestrzennego	K 11.1. Funkcje w przestrzeni miasta	<p>PR 11.1.1. Sporządzanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmian w Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego</p> <p>PR 11.1.2. Określenie zasad współpracy z właścicielami obiektów i infrastruktury</p> <p>PR 11.1.3. Opracowanie i wdrożenie <i>Koncepcji polityki w zakresie miejskiego rynku nieruchomości</i> (dobór właściwych funkcji)</p> <p>PR 11.1.4. Porządkowanie przestrzeni miejskiej, w tym: ujednolicenie elementów, mała architektura, spójne elementy wykończeń elewacji i nawierzchni, małe obiekty handlowo-usługowe</p> <p>PR 11.1.5. Opracowanie i realizacja <i>Planu Gospodarowania Zielenią</i> w kontekście <i>Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu</i></p> <p>PR 11.1.6. Odnowienie istniejących oraz budowa nowych skwerów, parków, enklaw zieleni, terenów zieleni miejskiej</p>
	K 12.1. Istniejąca i nowa infrastruktura komunalna miasta	<p>PR 12.1.1. Opracowanie i wdrożenie projektów w zakresie gospodarowania wodami powierzchniowymi i opadowymi w kontekście <i>Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu</i></p> <p>PR 12.1.2. Modernizowanie istniejącego i budowa nowego oświetlenia</p> <p>PR 12.1.3. Rozbudowanie sieci infrastruktury na terenach zurbanizowanych nieuzbrojonych</p> <p>PR 12.1.4. Inicjowanie i realizacja projektów kształtujących zieloną infrastrukturę (obszary chronione, tereny o wysokiej wartości przyrodniczej, doliny rzeczne, naturalne elementy krajobrazu, sztuczne elementy krajobrazu zagospodarowane w sposób nieinwazyjny)</p>
C 12. Ochrona środowiska i dostosowanie miasta do wymogów zmian klimatycznych	K 12.2 Efektywność energetyczna	<p>PR 12.2.1. Realizacja projektów wynikających z <i>Programu Ograniczania Niskiej Emisji</i> (wymiana źródeł ciepła w budynkach indywidualnych, docieplenia, OZE) i <i>Planu Gospodarki Niskoemisyjnej</i> (redukcja emisji</p>

		<p>gazów cieplarnianych, zwiększenie OZE, oszczędność energii, poprawa jakości powietrza)</p> <p>PR 12.2.2. Wdrożenie lokalnej sieci monitorowania stężeń zanieczyszczeń powietrza zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Środowiska</p> <p>PR 12.2.3. Wprowadzenie działań wspierających korzystanie z ekologicznych źródeł ciepła i OZE</p>
	K 12.3. Działania proekologiczne	<p>PR 12.3.1. Realizowanie działań zawartych w <i>Programie ochrony środowiska</i> (stan sanitarny powietrza, uciążliwość akustyczna, jakość wód, zachowanie i/lub odtworzenie wartościowych biologicznie terenów)</p> <p>PR 12.3.2. Realizowanie projektów zorientowanych na zmniejszanie hałasu w powiązaniu z aktualizowaną <i>Mapą Akustyczną Miasta</i> oraz <i>Programem ochrony środowiska przed hałasem</i></p> <p>PR 12.3.3. Realizowanie działań wynikających z <i>Programu Edukacji Ekologicznej</i>, w tym działalności <i>Centrum Edukacji Ekologicznej</i></p> <p>PR 12.3.4. Realizowanie projektów wynikających z <i>Miejskiego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu</i></p> <p>PR 12.3.5. Realizowanie projektów minimalizujących oddziaływanie i likwidujących źródła odorów</p>
	K 12.4. Racjonalna gospodarka odpadami	<p>PR 12.4.1. Promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym i efektywnego gospodarowania zasobami</p> <p>PR 12.4.2. Budowa centralnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów</p> <p>PR 12.4.3 Zastosowanie pojemników podziemnych do zbiórki odpadów komunalnych na terenach gminnych</p>
C 13. Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej miasta	K 13.1. Infrastruktura drogowa i towarzysząca	<p>PR 13.1.1. Realizowanie zadań związanych ze stałą, kompleksową rozbudową i remontami dróg lokalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą</p>
	K 13.2. Aktywna mobilność miejska	<p>PR 13.2.1. Wyznaczenie stref wolnych od ruchu samochodowego oraz stref 30 w centrum miasta</p> <p>PR 13.2.2. Wybudowanie centrów przesiadkowych, w tym <i>park & ride</i></p> <p>PR 13.2.3. Uporządkowanie potoków ruchu: pieszego, rowerowego, samochodowego, komunikacji publicznej</p> <p>PR 13.2.4. Modernizowanie i rozbudowa infrastruktury komunikacji tramwajowej</p> <p>PR 13.2.5. Wprowadzanie rozwiązań związanych z elektromobilnością</p> <p>PR 13.2.6. Popularyzowanie aktywnej mobilności miejskiej (komunikację zbiorową, ruch pieszego i rowerowy)</p>

C 14. Rozwijanie budownictwa mieszkaniowego	K 14.1. Infrastruktura techniczna na terenach przeznaczonych pod budownictwo niskiej i wysokiej intensywności	PR 14.1.1. Realizowanie projektów gospodarki wodno-kanalizacyjnej, drogowej, energetycznej i teleinformatycznej na potrzeby rozwoju budownictwa mieszkaniowego
	K 14.2. Inwestorzy prywatni, społeczni i publiczni dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego	PR 14.2.1. Opracowanie oferty inwestycyjnej dla deweloperów mieszkaniowych i inwestorów indywidualnych (osób fizycznych) PR 14.2.2. Opracowanie i zastosowanie instrumentów wspierających indywidualne budownictwo rodzinne PR 14.2.3. Wspieranie przedsięwzięć mieszkaniowych podmiotów społecznych i publicznych PR 14.2.4. Realizacje projektów budownictwa publicznego, w tym dla osób młodych
C 15. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych	K 15.1. Publiczne budownictwo mieszkaniowe	PR 15.1.1. Remontowanie i modernizowanie komunalnych budynków mieszkaniowych z uwzględnieniem rozwiązań OZE i ciepła systemowego PR 15.1.2. Dostosowywanie lokali mieszkaniowych dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów
	K 15.2. Zabytkowe zasoby mieszkaniowe	PR 15.2.1. Remontowanie i modernizowanie zabytkowych, komunalnych budynków mieszkaniowych z uwzględnieniem OZE i ciepła systemowego

Źródło: opracowanie własne.

4. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P4: Znacząca pozycja metropolitalna

Tabela 5. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu P4. Znacząca pozycja metropolitalna

Priorytet P4. Znacząca pozycja metropolitalna		
Wyzwanie strategiczne: <i>Wyróżniać się w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii</i>		
CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI ROZWOJU	PRZEDSIĘWZIĘCIA
C 16. Intensyfikacja działań turystyki kulturowej	K 16.1. Turystyka przemysłowa	PR 16.1.1. Realizowanie zadań wynikających z <i>Programu Zabrze - Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej</i> PR 16.1.2. Stworzenie Parku Kulturowego Wielkomiejskiego Zespołu Przemysłowego w Zabrzu PR 16.1.3. Organizowanie Międzynarodowej konferencji i targów turystyki i dziedzictwa przemysłowego PR 16.1.4. Wspieranie działalności i projektów Muzeum Górnictwa Węglowego PR 16.1.5. Podejmowanie działań inwestycyjnych na rzecz inicjatyw turystyki przemysłowej
	K 16.2. Turystka miejska	PR 16.2.1. Wspieranie inicjatyw, modernizowanie i rozbudowa Miejskiego Ogrodu Botanicznego PR 16.2.2. Tworzenie produktów turystyki miejskiej, w tym: Zabrzeński szlak moderny, Cykliczne wydarzenia w przestrzeni publicznej osiedla Zandka PR 16.2.3. Tworzenie warunków dla rozwoju zróżnicowanej bazy noclegowej i gastronomicznej na terenie miasta
C 17. Wzmacnianie udziału w metropolitalnym rynku usług medycznych	K 17.1. Kardiologia i kardiochirurgia	PR 17.1.1. Kontynuowanie współpracy ze Śląskim Centrum Chorób Serca PR 17.1.2. Wspieranie projektów Klinicznego Oddziału Kardiologii Szpitala Specjalistycznego PR 17.1.3. Wykorzystanie i upowszechnianie dorobku Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii, Fundacji ŚCChS oraz Instytutu Techniki i Aparatury Medycznej

	K 17.2. Ponadlokalne usługi medyczne dostępne w mieście	<p>PR 17.2.1. Wspieranie realizacji projektu Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka w Szpitalu Miejskim</p> <p>PR 17.2.2. Wybudowanie lądowiska przyszpitalnego w Szpitalu Miejskim</p> <p>PR 17.2.3. Wspieranie działalności i rozwoju Szpitala Specjalistycznego im. M Curie-Skłodowskiej</p> <p>PR 17.2.4. Wspieranie działalności i rozwoju Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1</p> <p>PR 17.2.5. Wspieranie tworzenia Szpitala chorób środowiskowych, cywilizacyjnych i wieku podeszłego przy Śląskim Centrum Chorób Serca</p>
C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury	K 18.1. Produkty kulturalne miasta przy współudziale lokalnych środowisk artystycznych	<p>PR 18.1.1. Kreowanie i realizowanie znaczących wydarzeń kulturalnych typu: koncerty, przeglądy, wystawy</p> <p>PR 18.1.2. Stworzenie inkubatora kultury i designu w obiektach przemysłowych</p> <p>PR 18.1.3. Utworzenie Centrum Kultury Carbon Art</p>
	K 18.2. Instytucje kultury	<p>PR 18.2.1. Zwiększanie aktywności i rozwijanie oferty, w tym metropolitalnej Domu Muzyki i Tańca</p> <p>PR 18.2.2. Realizowanie wydarzeń o zasięgu metropolitalnym przez Filharmonię Zabrzeńską, Teatr Nowy, Muzeum Górnictwa Węglowego</p> <p>PR 18.2.3. Modernizowanie, rozbudowa i remonty zabrzańskich instytucji kultury o znaczeniu metropolitalnym</p>
C 19. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie sportu	K 19.1. Marka i potencjał Górnika Zabrze	<p>PR 19.1.1. Utworzenie Muzeum Sportu</p> <p>PR 19.1.2. Utworzenie i wspieranie działalności Ośrodka szkoleniowo-treningowego dzieci i młodzieży</p> <p>PR 19.1.3. Dokończenie budowy stadionu im. Ernesta Pohla</p>
	K 19.2. Produkt sportowy miasta	<p>PR 19.2.1. Wspieranie inicjowania i realizacji prestiżowych wydarzeń sportowych</p> <p>PR 19.2.2. Wspieranie rozwoju specjalizacji sportowych Zabrze, w tym: piłka nożna, piłka ręczna, gimnastyka, tenis</p> <p>PR 19.2.3. Kontynuowanie współpracy z AWF</p>
C 20. Budowanie rangi ważnego ośrodka szkolnictwa wyższego i nauki	K 20.1. Śląski Park Technologii Medycznych „Kardio-Med Silesia”	<p>PR 20.1.1. Wspieranie działalności „Kardio-Med Silesia” jako ośrodka referencyjnego w zakresie szkoleń dla lekarzy i ośrodka szkolenia podyplomowego dla pielęgniarek</p> <p>PR 20.1.2. Wspieranie utworzenia Centrum medycyny sportowej - sportu masowego, rehabilitacji, odnowy biologicznej i zagrożeń środowiskowych i cywilizacyjnych</p>

	K 20.2. Placówki naukowe	<p>PR 20.2.1. Kontynuowanie współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Politechniki Śląskiej</p> <p>PR 20.2.2. Kontynuowanie współpracy z Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla, Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN, Instytutem Podstaw Inżynierii Środowiska PAN oraz Instytutem Techniki i Aparatury Medycznej</p> <p>PR 20.2.3. Wspieranie działań związanych z utworzeniem i działalnością Śląskiego Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu (Politechnika Śląska, Philips)</p>
	K 20.3. Szkolnictwo wyższe	<p>PR 20.3.1. Inicjowanie i uczestnictwo w projektach kreujących i wzbogacających ofertę szkół wyższych w mieście</p> <p>PR 20.3.2. Wspieranie działań związanych z tworzeniem infrastruktury dydaktycznej Politechniki Śląskiej, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz innych szkół wyższych</p> <p>PR 20.3.3. Wspieranie działalności Centrum Symulacji Medycznej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego</p>

Źródło: opracowanie własne.

5. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla celów horyzontalnych

Tabela 6. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla celów horyzontalnych

Cele horyzontalne		
CELE HORYZONTALNE	KIERUNKI ROZWOJU	PRZEDSIĘWZIĘCIA
CH 1. Tworzenie warunków rozwoju rodziny	KH 1. Aktywna polityka na rzecz rodzin	<p>PRH 1.1. Utworzenie i wspieranie działalności Centrum Rozwoju Rodziny</p> <p>PRH 1.2. Inicjowanie i realizowanie projektów na rzecz trwałości rodzin</p> <p>PRH 1.3. Inicjowanie i realizowanie projektów wspierających rodziny, w tym: karta dużej rodziny, programy mieszkaniowe, programy stypendialne</p> <p>PRH 1.4. Modernizowanie i budowa nowych żłobków na rzecz zwiększenia liczby miejsc</p> <p>PRH 1.5. Podejmowanie inicjatyw integrujących i utrwalaających rodziny oraz tożsamość społeczności lokalnych, m.in. Metropolitalne Święto Rodziny</p>
CH 2. Kształtowanie warunków dla rozwoju smart city	KH 2. Rozwiązania smart city w sferach gospodarki komunalnej miasta	<p>PRH 2.1. Zaktualizowanie i wdrożenie działań wynikających ze strategii „e-Zabrze. Strategia budowy społeczeństwa informacyjnego miasta Zabrze do roku 2020+”</p> <p>PRH 2.2. Opracowanie i wdrożenie Programu zrównoważonej mobilności miejskiej</p> <p>PRH 2.3. Opracowanie i wdrożenie Planu energetycznego z elementami smart</p> <p>PRH 2.4. Opracowanie i wdrożenie Planu zapewnienia bezpieczeństwa wykorzystującego rozwiązania smart, w tym bezpieczeństwo mieszkańców w sieci (działania edukacyjno-promocyjne skierowane do różnych grup wiekowych)</p> <p>PRH 2.5. Opracowanie i wdrożenie Koncepcji gospodarowania odpadami wykorzystującej rozwiązania smart,</p> <p>PRH 2.6. Zaktualizowanie i rozwijanie Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej - geodezyjne bazy danych miasta i informacji o nieruchomościach</p> <p>PRH 2.7. Opracowanie i wdrożenie Miejskiego modelu realizacji inwestycji z komponentem smart</p> <p>PRH 2.8. Opracowanie i wdrożenie Modelu udostępniania danych otwartych</p> <p>PRH 2.9. Opracowanie i wdrożenie rozwiązań dotyczących integracji systemów rozliczeń mieszkańca z podmiotami miejskimi</p>

		PRH 2.10. Realizacja projektów na rzecz rozwoju infrastruktury teleinformatycznej
CH 3. Rewitalizacja miasta	KH 3.1. Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2016-2023	<p>PRH 3.1.1. Wdrożenie projektów rewitalizacyjnych objętych <i>Lokalnym Programem Rewitalizacji</i> w sferze społecznej</p> <p>PRH 3.1.2. Wdrożenie projektów rewitalizacyjnych objętych <i>Lokalnym Programem Rewitalizacji</i> w sferze gospodarczej</p> <p>PRH 3.1.3. Wdrożenie projektów rewitalizacyjnych objętych <i>Lokalnym Programem Rewitalizacji</i> w sferze przestrzennej</p>
	KH 3.2. Działania wspierające rewitalizację	<p>PRH 3.2.1. Zrewaloryzowanie, zmodernizowanie, remonty przestrzeni centralnych miasta i obiektów zabytkowych</p> <p>PRH 3.2.2. Prowadzenie prac konserwatorskich dla potrzeb restauracji i zachowania dziedzictwa przemysłowego</p>
CH 4. Skuteczne promowanie miasta	KH 4.1. Atrakcyjny wizerunek miasta	PRH 4.1.1. Opracowanie <i>Zintegrowanej strategii promocji miasta</i>
	KH 4.2. Promocja produktów miejskich	<p>PRH 4.2.1. Zaktualizowanie i wdrażanie przedsięwzięć <i>Strategii komunikacji marketingowej markowych produktów turystycznych miasta Zabrze na lata 2011-2020 wraz z koncepcją marki miasta jako ośrodka turystyki poprzemysłowej</i></p> <p>PRH 4.2.2. Opracowanie i realizacja <i>Programu promocji turystyki przemysłowej i kultury technicznej</i></p> <p>PRH 4.2.3. Opracowanie i realizacja <i>Programu promocji wydarzeń i instytucji kulturalnych miasta</i></p> <p>PRH 4.2.4. Opracowanie i realizacja <i>Programu promocji wydarzeń i instytucji sportowych miasta</i></p> <p>PRH 4.2.5. Opracowanie i realizacja <i>Programu promocji gospodarczej miasta</i></p> <p>PRH 4.2.6. Uczestniczenie w branżowych wydarzeniach targowych i promocyjnych</p>

Źródło: opracowanie własne.

Załącznik. Układ treści Strategii Rozwoju Miasta - Zabrze 2030

I. Syntetyczna charakterystyka miasta
II. Bilans strategiczny
III. Wnioski z analizy SWOT
IV. Wizja rozwoju Zabrze 2030
V. Priorytety rozwoju
VI. Cele strategiczne i horyzontalne
VII. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia
1. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu: P1. Aktywne społeczeństwo miejskie
2. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu: P2. Rozwój i innowacyjność gospodarki
3. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu: P3. Przyjazność przestrzeni miasta
4. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla priorytetu: P4. Znacząca pozycja metropolitalna
5. Kierunki rozwoju i przedsięwzięcia dla celów horyzontalnych
VIII. System wdrażania Strategii
IX. System monitoringu i ewaluacji Strategii
X. Zgodność Strategii z dokumentami krajowymi i regionalnymi